

ZEMMURS

LATGOLAS NŪVODA NEDEĻAS LAIKROKSTS

Nr. 42/43 (130/131)

1997. GODA 28. NOVEMBRIS

CENA 10 SANTIMI

BRONISLAVA LUDŽENIKA,
PREIĻU GRÖMOTU NOMA
VADEĪTŌJA

BĀRNI VĀLSTS GODADĪNĀI

Sagaidūt Latvejas naatkareibas proklamēšanas 79. godadīnu, tyka organizāta skūlu audzēķu zeimešanas dorbu skate, tagad jī, kūpā ar daudzom interesantom grōmotom nu vītejō liūšķos mōkslas un vēstures muzeja fondim izstōdeiti myusu grōmotu nomā zālē ūtrajā stōvā. Pisadolos 46 bārni — divi rōda pa divim zeimējumim, vīns — četru, un pōreji — pa vīnam. Pōrstōvātas Aizkalnes, Vonogu, Prikuļu, Preiļu I pamatskūlas, Rudzātu vydusskūlas un daudzas cytas. Bārni vysu oktobri zeimeju un leidz 1. novembrim isyutēja. Muzejs sovkort uzstōdēja Naatkareigōs Latvejas pastōvēšanas pyrmajus godus izdūtos grōmotas, kurōs ir ziņas par atbreivošonos ceipom, gon ari jaunceļmes laiku pēc uzvaras par vēsturiskim nūtykumim gon vysā valstī, gon ari Latgolā ipaši, Preiļu nūvodu iskaitīt. Pīmāram, vysai intereants bibliografisks ratuss ir Stepona Seiļa grōmota »Jaunī deigļi«, Jōņa Soma apcerējums par Franci Trasunu, Alberta Gobas par Latgolu un cytas. Izstōde turpynōs leidz pīsdecembrim, bet 20. decembri byus tīkšonōs ar dzejneicom Annu Rancāni un Lindu Kilevici nu Daugavpīls, A. Rancānes jaunīkōs dzēju grōmotas »Aizlūgums« prezen-

ta.

Bārni zeimejumus jau nūvērtējušas specialistes: muzeja mōkslineica Silvija Berezovska un zeimešanas skūlotōja nu Prikuļim Anita Puncule. Bet tō darbeņa autors, kurs patiks dzejneicai Annai Rancānei, kai bolvu sajims jōs grōmotu ar veļjējuma irokstu, vysy cīti daleibniki — myusu grōmotu nomā nūzeimeites, atklōtnu komplekētus un tautu tārpuproksku burtneicepas. Myusus sponsorēja firmas SIA »Vindex« un privatuzjāmums »Prestižs«.

Augstu nūvārtā Kristines Bebrisas »Jyura« (Rudzātu vydusskūla), vuīcīs 12. klasē, Violas Pynkas nu šos skūlas 8. klasses »Dzīsmu svātki«, interesanti ir ari cīti zeimejumi, tūs autori, var redzēt, vēj tīkai vuīcīs turēt krōsu zeimeli voi voska kreitepu, veidot krōsu salykums, voi ari jau uzrōda zynomu profesionalismu. Interesanti ir »Pastaru vējdzērnovas«, kuru autore Madara Medīja nu 4. klasses Dravniku pamatskūlā, taipos Madaras Neicenieces nu 4. klasses tōs pošas skūlas rudiņa ainoval, Vonogu pamatskūlas 5. klasses skūlniecas Jolantas Rusiņas, Daces Laugas nu 9. klasses Rudzātu vydusskūlā, Ulda Jansona nu 3. klasses Vonogu pamatskūlā un daudzu cītu dorbi. Radzams, ka bārni strōdējuši nu sīrds un panōkumi nav izpalykuši.

REIKOTŌJU UN DALEIBNĪKU »GIMINIS BIŁDE«

IGORS PLIČS,
FIRMAS »FOTOMAKS«
PREIĻU FILIALES
VADEĪTŌJS

KĒRTĒJĀ DORBU SKATE

Preiļu filialei pōrstōvnieiba ir vysā Latgolā, tai sokūt, strōdōjam plašā lūkā un mēginojam jū paplašinot sōčūt tē nu Aglyunas uz Krōsloru, Dagdu, Rēzekni, Maltu, Viļānim, Varaklōnim un tōlēk uz Leivōnim un Preilim. Tai ka iznōk vysus lels lūks. Izbraucom trejs reizes nedeljā snēgt cylvākim sovs pakolpōjumus, kas īklauti nūsaukumā. Tys nav dūmots kai foto moks, bet gon maksimali pakolpōjumi!

Šūgod konkurs rūtyka ūtru reizi. Veidojas tāida kai tradīcija. Pagōjušajā godā beja divōs kōrtōs: pyrmō šeit, Latgolā, ūtrō — Reigā. Latgolā beja dīzgon lela atsaceiba, Reigā — na sevišķa. Nōcem pi dūmas, ka pīteik ar nūvodu vin. Lūti veiksmeis munā uzvērē beja nūslāgums, jo cylvāki sabrauce nu vysom molom. Daleibnīku īprīkšējā godā beja 30, šūgod — jau 53 un ar 220 dorbiem. Lelu pateicebu pelnej Bolvu puses Lozdukolna pamatskūla, kur iniciatore un iīrsynotōja ir skūlotōja Anita Stalidzāne. Pārn̄ jēi atsyutēja sovs un meitas dorbus, niu konkursa īspaidūs izveidōjuse nalelu

fotoklubeņu un šūgod pīsadalējōs vysy jō bidri — 15 cylvāki. Beja īsarodūšis ekskursejā ar autobusu un kīva gondoreit. Kotrs sajēme kādu bolvu, atzineibas rokstu, ari dōvonas, vīnam pat fotoaparats gadejōs par īgytu vītu.

Tys fotografātōjim pateik, man ir pa protām un tod lai it nu rūkas, lai bārni dūmoj, dorbojās! Tys ari zynomā mārī ir audzynōšanas dorbs. Tagad vysy sapērkuši fotopāratus »kodaceņus« un tik bijdei, bet tūmār ir kas to jōdūmoj, jōvāroj dzeivē, dobā, īoanalizej, kas lobōks, kas slyktōks, īopasprīz un te, īlikūt darbeņus izstōdē, atbrauc un pavāroj, kai jō veikums izaskotōs storp cītim, rūdās pošam sovs pījāmums. Tys, kū un kai vērtej žureja, nav vēl golvoņais, breižam poša saleidzynōjumi ir daudz vērteigoki. Patīk mozōk tāidu, kas apsamīrynoj ar ikdīniškom parōdeibom. Mes te, Latgolā, asom pīroduši nūspīst fotoaparata slēdzi, kur un kod pasagodōs.

Mēnēsī atteistom un kopejom pōri 30000 bilžu un pōrvorā — vīnas dzeršanas: buteles un uzķūzamī pīšķā, cylvāki — kur to ūtrajā planā. Dorbu izstōdei savōcem tūs cylvākus, kam sovaidōkas intereses. Jau pasarōdōs puču sērejas, ari tādas kai cylvāks un kūks... Autors specifiskōk sōc skateifīs uz objektu, pasarōdīs kai režisors, lītai pīsavērš ar rodūšu pīju.

Gatavojūt konkursam dorbus, vajadzēja pārēt daudz laika, energējas, ari leidzējķu, tyka maklāti izstōdes nūformēšanas veidi, suveniri daleibnīkam, bet tys, ka apmaklātōji ar īnteresētēibu užēme nūteikūšu, ar pateiceibu, atsvēre vysu. Myusim uzdōvynōfi zīdi ari ir kai Nūbeigums 2. — 3. lpp.

SIA »FOTOMAKS« DIREKTORS EGILS DINVIETIS BOLVU PASNĀDZ ANITAI STALIDZĀNEI NU LOZDUKOLNA

ONTONA KAZAKEVIČA FOTO

INTA BAIBA

Divas sarunas

Pyrīo ir ar Preiļu piļsātas pošvaldeibas uzjāmuma »Saimnīks« apzaļumōšanas meistari Zentu Igliņiecū:

Munā pōrziņā piļsātas zaļo rūta, paleidzom ari cītim, kuri lyudz nūzōgēt kādu kūku individualajā sektorā, sakūpt kādu styureiti pi istōdes, veikalā, uzjāmuma, voi ari individualīm mōju saimnīkīm. Strōdōjam pēc piļsātas arhitektes skicēm, jōs projektum, pošlaik, pīmāram, uzmaneibas centrā laukums pi 1. Maja un Daugavpīls ilu krustojuma, kur varātu byut zīmēšu puču dūbe un etikkūks — tāida vēl Preiļus nav. Sovu kōrtu gaida laukums pi bejušo dzymtsaroktu biroja akās, kur vacūs cerepus jōnūvōc, jōkortoj jaunu kūku un puču stōdējumi. Dorba vēl daudz, bet daudz ari padarāt. Kai vysur — ari pi myusim veikums atkareigs nu leidzēklīm.

— Kādi ir jyusu spāki?

— Kotru mēnesi strōdōj 15-20 bezdarbni — jī sajam minimalū olgu, pīci tādi cylvāki pīsadolē parka sakūpšonā. Tī ūsgod asom pasapulējušis izzōget nūkoltušs kūkus, nūteirējom jumtu vacajai kapličai, izteirējam grūzus nu piļs telpom, īpakojom flizes gojēju celeñā nu parka vōrtim leidz Orlova ilai, vosorā pa pusei izzyvušus dīku molas atteirējom nu sakritušim kūkim, zorim, nūgūlsnem, vysus pīgrūjumus sadadzīnōjom. Aizvōcem salaustīs sūlenus, sovlaciegi applōvem ilu molas — strōdōja uzjāmuma tehnika, bet bezdarbni — ar tradīcionalīm cērvi, lōpstū, izkapti, grōbekli.

— Un piļsāta?

— Tyka appļauti un kūpti zōlōji Rēzeknes, Celtniku, Rancānu un Orlova ilu masīvū, taipos piļsātas centralais laukums, kur satak celi nu Reigas, Daugavpīls, Viļānim un Aglyunas — ari tīm, kod kliust par piļsātas ilom, tyka velteita uzmaneiba. Dekoratīvās valānas izvītītas pi bazneicas un piļsātas dūmes noma: žāl, ka cylvāki tō napamona un nūmeida, staigōdamī pōri. Küpm vacūs

Preiļu kopus, taipos ari jaunūs, nūvōcem nūkoltušos egles, vēl tys jōpadora pi brōju kopim...

— Jyusu īskots nōkūtnē?

— Pyrmkōt, myusim vajadzeigs kāds miniātūrs traktoreņ — lelōkūs zōlōju appļaušonai, zemes apstrōdōšonai apstōdējumū. Nūpītōk pret sovu vidi joizturas individualām sektorom, godōs, ka idzeivtōji nūlaiž sev pi mōjom tyvōkū apkaimi un tys kreit acis: jūs naizdareiba uz myusu paveikšōtā dorba rezultatu fona. Myusim ir efekteijs nazōju apkāršonās leidzēklis »raudsaps«, apmyglojam vosorā ar flizem izlyktūs laukumus — tī ir teiri.

Vālātūs, lai piļsētni vairōk radzātu myusu dorbu un paleidzātu ari sovu īspēju rūbežos veidōt piļsātas kūpeigū seju. Lai vairōk ir zīdu un zaļumu, darātu ari kāda stryukloka.

Ūtrō — ar Latvejas Lauksaimniecības universitātes Lauksaimniecības fakultates studentu, dōrzkūpi Aināru Kručānu:

— Bērneibā manā jūti gribējōs byut par autobusa ūfieri un kinomehaniki.

Mamma tūlaik strōdōja par agronomi pīpīsātas kolhozā un vuīcījos Vyšku sovhoztechnikumā. Jōs izlaidumā ari es pīsadalējūs, tī tod ari izaskērūs par dōrzkūpeibū. Tai, pabeidzis Preiļu 1. vydusskūla 9 klasses, aizgōju uz Vyšku lauksaimniecības tehnikuma dōrzkūpeibās nūdaļu, kū pabeidžu pēc četrim godim ar dōrzkūpā agronomā diplomu. Zynōšanas padzīlinō LLU Lauksaimniecības fakultates naklōtīnē.

— Tu strōdōj sovā zemmnīku sāmniecībā?

— Meilōkais dorbs man ir specialitatē — dōrzkūpeibā. Vyss tyka laikā nūvōkts — pupeņas, scipūli, kiploki, gurki, tomati, bites, burkōni, kartupeli, raža beja loba — vysu audzejom tikai sovu vajadzeibom. Lūti meils darbēj pēc zemeju audzešona, kultīveju lobōkōs nu pazeistamā Latvejā: »Holidays«, »Holandes«, K-106 un »Festivāls«.

Rudini papyldus devu Kemiras māslōjumu. Vēl man ir nālela kūkskūla, kurā aug ūglōjū un augļu kūcenī — tei piļneigā munā atbīdeibā. Septembra beigōs un oktobra sōkumā varu jau

pōrdūt dāstus Preiļu tērgā. Ūglōjū un plymu stōdi ir goda vacūmā, obeišu, bumbiū un kiršu — divgadeigi.

— Piprasējums ir?

— Jā, vīnu diņu lelōks, ūtrō — možoks, bet ir. Jo tai turpynōs, byus jōdūmoj par šos kūku skūlas paplašynōšonu.

— Konkurentū daudz?

— Ir gon. Isarūn nu Vyškim, teptat Preiļūs ir entuziasti, nūpītā konkurentē mař Ozolojas kundze nu Rušomas.

— Ir zynoms, ka tova aizraušonōs žurnalistika.

— Jā, jau kādu godu gatavoju raksteņus specialitatē, tī vajadzeigi ari cītim cylvākim. Rokstū vokorūs, breivajūs breižūs. Serija varātu turpynōtis leidz pāvasaram un nūbeigumā — kāids pōrsteigums lasītōjim.

— Kas tev sagōdoj vyslēlōku pīcu?

— O, tys ir kūceņu pītešona! Ap 25. juni pītēju plymes, obeiši — nadaudz vējōk. Kod pēc trejom nedējōm nūjemū apsēju un īraugu — atlases zaļas, īaugušas! — ir lels pīks: radzams dorba rezultats.

JŌNS MEŽĀLS

**BARONS
PALYKA AR
TAUTU**

Gustavs Manteifejs cēlīs nu pārpūjotim vōcū mužnīkīm, dzimis 1832. godā Rēzeknes apriņķa Dričānu mužā, miris 1916. godā un paglobbōts Dričānu bazneicās dōrā. Jis vīcējās Jelgovas gimnāzējā, Tērbārā studēja tīslītās, pēc universitātes beigšanas ceļoja pa ūzremem, dzeivōja Reigā un dinēja īkšķīlī ministrejas resorā, bīzī brauce uz Latgalu. Labi pārvāldeja vītejus Jaužu runu un pēc dzymbyušanas atceļšanas jam tyka uzycāta valdeibas cirkularu pōrcēšana zemnīkām saprūtamā volūdā. Atzīmejamā 400 loppušu bīzī grōmota »Nulikšanas ap zemnīkām izgūjusy nu dzymtīgas pidareszonys« (1862).

G. Manteifejs vysu myužu nūsadorbōjs ar zynōni un rakstnīceibu, kūpā ar grafini Celinu Plāteri vōcū latgalu tautas dzīsmes Krōslovas, Kombuļu un Dričānu apkōrē, lykdamī pamatus fokkloras pētešonai Latgalā. 1869. godā savōktōs tautas dzīsmes īspīstas krōjumā »Magazin der lettisch literarischen Gesellschaft« 14. burtneicas II daļā. Sōce kōrtot un pēteit ogrō iznōkušos latgalu grōmotas, rezultātā 1885. godā rodōs jō dorbs »Bibliographische Notiz«, tōjok ari par laiku nu 1604. leidz 1871. godam.

Lai ar Latgalu un latgalim īpazeistīnūtā cytas Eiropas tautas, sarakstēja voi sakōrtōja daudz grōmotu pūļu un vōcū volūdā, kur kai unikals atzīmejams monumentalais dorbs »Terra Mariana« 1888. godā, 1903. godā izdūtais alkōrtōjums.

G. Manteifejs gōja tautā, beja ar jū nasaverūt uz sovu augstū barona titulu, trejsdasmītajū godūs, kod Dričānu jam atklājā pīminas plōksni, vēl atsara da vacōki cīlvāki, kuri jū atsacerējōs ar sirsneibū un zynōja daudz kū pastōsteit. Tyuleit pēc dzymbyušanas atceļšanas — 1862. godā — izdeve kalendāru, jo atzyna, ka tāda grōmota tautai vysvairōk vajadzeiga, tys giva lelu pikrisānu, iznōce 10 godus. Jimā beja daudz interesantu padūmu veselības kūpšonai, lauksaimniecībā un mōjtureibā, daudz stōstu. Izdevējās spēlejīs klavires un pats komponējis, dažām dzejūlim pīvinōtās nōtīs dzīdēšonai — tōs beja pyrmōs pasauleigōs latgalu dzīsmes. Jō dzejūlūs, kai atzīmejās Viktors Vonogs (»Latvīšu literatūras vēsture«, II daļa, 1963) dominej reakcionārās, Vacō Stendera īvastās »laimeiga zemnīkā« motivs. Zemes vaičājumās nūsastōj sovas šķiras — kungu pusē. Sūplōk dereigom dūmom par atsabreivōšonu nu mōntīceibas, pyušōšonās, dzeršanas ir ari reakcionārās tendences, pīmāram, nūstōja pret tau tīskom kōzu īrašom u. c.

leidzēkļu suvenirūs — pyldpolvas un saspraudes ar FotoMaks emblemu, kūpā vairōk par 120 latim, plus vairōki fotoapariati. Bez leidzēklim nikas nav sasnādzams, bet tī nōks atpakaļ ar cīlvāku labesteibū, atsaceibū, lelēku interesi.

Vērtēšana un lobōkūs nūteikšana beja pēc vairōkom sistemom: apmaklātōji sajēme žētonus un pīskeire jīm simpatiskākajām dorbīm, lobōkūs nūteikt beja paaicīnātās Bārnu un jaunōtnes jaunrades noma darbīneibas, sovs vōrds beja sokoms ari SIA »FotoMaks« prezidentam Egilam Dīnvetim, tai sokūt, lai salyktu punktus uz ». Nūteikšana beja ari man kai reikōtōjam un specialistam. Bet nikaidu ambiceju voi savteigas īnteresēteibas te nabeja un ari nava rēja byut, tyka jīmti vārā vysu veidūkli.

Gribu vēlreiz pīvērst uzmanību tam, ka daudzi konkursa daleibnīki jau pasārōdās kai reizīsori sovīm dorbīm, cyti nūpītōk sōc interesētīs par socialajām problemām, dzeives īstīneibā. Pīmāram, Vucānam ir fotografēja »Grāksyudze«,

Studentu klubeņiV. IVENKOVĀ;
II KURSS**ZEMNĪKU
EKONOMIKA****PYRMAIS ĪSKOTS**

Latvejas ekonomikas pōrkōrtōšanas efektivitāte lelā mārā atkareiga nu tōs zynōtnīkā pamatojuma un praktiskūs procesu izpētes. Atteisteitā tērgā ekonomikā parosts, ka vīns ražoj, ütrs pōstrōdōj, trešais atkareiga, tādejaidi nu ražotōja leidz patārātōjam izveidoj kēde, kas sasaista atsevišķus pūsmus. Pētējumi Latgolas laukūs rōda, ka tei ir sarauta un dūd preteju efektu. Zemnīkam sovu produkciju nav kur likt, saimniecībās daudzvīt nūteik ražōšanas universalizacijas process — ar tū apzīmeju tādu ekonomiskū vērzelību, kod iztykas leidzēkļu igyušonu un pōstrōdi, pōrdūšonu, izejvīlu pērkšonu un pakolpōjumu snīgšonu koncentrēj vīnos gīmīnes izpīlētōja rūkōs. Kūpsaimniecību laukstrōdnīki beja roduši tikai ražot galu, pīnu, gryudus, dōrzenus un cytu, pēļa ryupēja golvonūkōt ekonomistīm un cytim specialistim. Bet zemnīkam saimniecībāi kai uzjēmējām ir mērķis igiut pēļu, bet tū nasūši ražōšanas vineiba ogrōk voi vējōk biži vin bankrotej. Pōreja nu vīnkōršas produktu ražōšanas uz pēļu izarōdis tik sarežēita, ka nav pa spākam vysim, kuri vēlējōs kliut zemnīkā, voi ari pīna

un gaļas uzjāmumu vadeitōji un tam leidzeigtī.

Bīži dzērdami īteikumi zemnīkām pēļu meklēt natraditionalajā lauk-saimniecībā. Patārātōji Latveju nu senejīm laikām pazyna kai kvalitatīva pīna un gaļas ražotōju un, munuprōt, nav pamata atsateikt nu sejču pīredzes, pītām, naizslādžūt ari kuru kōtru cytu darbeibā, kas kaut nadaudz var styprynot saimniecību finansīlā.

Vīna nu saimniecībā, kura gyust pēļu, ir Jākubpiļs rājonā, apmāram 20 kilometru attolūmā nu pišātās rūbežā — apzīmeišu jū ar 1. numeri. Tai pīdar 47 hektari lauksaimniecībā izmontōjamās zemes, tur 8 gūvis, jaunlūpus, 2 svyānmōtes — lūpu skaits ir maineigs. Porōdu kredītāzjāmumūs nav, gīmīne strōdōj 4 cīlvāki, vosorōs pīsslūdzi uzajam students — gīmīnes lūceklis. Trejīm nu jīm ir augstākā lauksaimniecīkā izgleiteiba, poši veic grōmotvedeibas uzskaiti ražōšonā un realizacijā. Ir pošu »firmas« veikals, nu pūlkstīj 10.00 reitā un leidz 17.30. Pōkorūs pōrdūd pīlpīnu, krējumu, cyukgalu, kartupeļus, bītes, myltus un cytus, saimniecībā igyutus produktus.

Kai vairumā gadejumu, ari te tryukst apgrūzamūs leidzēkļu, igyust nālelu pēļu. Bet, saleidzīnūt ar cytim šaidīm uzjāmumīm, tūmār ir panōkums. Produkcejas ražōšanas izmokas ītvartas dorba apmokās — apmāram Ls 50 kotram strōdōjūšam, kū parosti cytōs saimniecībās nanūdrūšynoj, izlītoj tebat saimniecībā. Aprēkinūt ītvartas īpīkšējā goda zīmas un vīsoras

sezonu izmokas, jamūt vārā, ka ražōšonā un pōrstrōdē pīrtykas produkta cīnas tērgā pastoveigi svōrstōs.

Zemnīkām un uzjēmējām — produkcejas pōrstrōdōtōjim, tērgōtōjim un patārātōjim ir dažādas saimniecīkās intereses. Ražotōjs grib sekmeigi realizē sovu dorba augļus un izdeveigi isagōdōt napīcišām tōlōkai ražōšonā, lai sagūt izmokas, rostu pēļu. Jam svareigī ir samozīnōt pošīzmokas.

Styras konkurences apstōkļus individualū darbeibā produkcējas pōrstrōdē un realizacijā ir sovās pīkīrīceibas un ari tryukumi. Lai panōkātū realizacijas cīnas, napīcišāma produktu ryupēga šķirošā, kvalitātes uzlobbōšana un kontrole. Īsapīšonās tērgā biži vin veiksmeigōka tod, jo zemnīkā kooperejas. Zīnomas daudzas un dažādas formas, jīzīvālas tādas, kas konkretūs apstōkļus dūd kūpdarbeibas izdavumu sasamozyōnōšonūs. Der parēkinōt, kādus itaupējumus var igyut, nūmojūt ražōšanas leidzēkļus, voi ari tūs isagōdōjūt personīkā išpašumā, jōnūvērtej asūšo nūdūkļi sistēma, pakolpōjumu kvalitate un sovlaiceigums, kū var sajīt. Tikai formas vīn izvēle var ari nādūt vajadzeigū efektu.

Tām pošā Jākubpiļs rājonā jīmsim ūtru saimniecību. Tai ir 38 hektari lauksaimniecīkā izmontōjamās zemes, 13 gūvis, jaunlūpi un cyukas, te kai golvonū produkcēju ražot pīnu, realizē ar pīnsaimnīku sabīreibas storpīrīceibā tyvōkā krejotvā. Saimnīkōšanas apstōkli, tūs ir, zemes plateiba, lūpu skaits, saimnīcīkās ākas, dzeivojamā mōja un ražōšanas leidzēkļu asameiba nūdūrūšynoj lob-

vēleigū apstōkļus pīnas gyušonai. Bet šeit igyut pīna realizacijas cīna ir par zāmu un nakompensejā izdavumus, rezultātā saimniecībāi nav īneseiguma.

Latgola pēckā godūs beja nu jauna uzbyuvāti leli pīna pīrstrōdēs uzjāmumi, pīnsaimniecība tyka orientātā uz Austrumu tērgā un jī beja šauri specializāti: Preiļu sīra ryupīceiba, Rēzeknes pīna konservu kombināts, Krōslovas sausō vījpīna ryupīceiba. Pēc PSRS sabrukuma Latgolai izadevēs samārā otri nūstabilizēt sovu valūtu attīceibā pret ūzremu valūtu, bet Austrumu tērgā jūpīrījum turpīnōs nacionalūs valūtu inflācēja. Latgolas pīna pīrstrōdēs uzjāmumi ū ūrejū tērgā zaudēja un izarōdējōs konkurencē išpējei ari Latvejas ikšējā tērgā. Pošlaik daudz moz dorbojās un atrūd produkcējas nūtīt Rēzeknes pīna konservu kombināts, un lelā mārā pasateicīt tam, ka Krīvējā išpējām bartera darējumi, tūs ir, preču apmaiņa bez nūrekīnīm skaidrā nāudā. Tai nu Krīvējās iāvād cukru, kai teik izlītotūs pīna konservu ražōšonā, un tūs ir izdeveigi.

Laukūs apstōkli ir tī atšķireigi, ka skaidrs vīns — kūpdarbeibas organizatoriskā formām un jūs darbeibas ekonomiskām mehanismām jōjā daudzveideigām, jōsadorboj apsavinājūšūs cīlvāku voi jūs grupu interesēs naatkareigi nu tō, voi jī ir pīgōdōtōji, ražotōji voi patārātōji. Šādu kūpdarbeibas formu funkcejas var byut vīsai plašas. Golvonās, lai zemnīkām ir pieja precīzai un savlāceigai informācijai gon par išpējāmīm pakolpōjumām un tūs izdeveigumā, gon produkcējas realizacijas išpējām un ir izvēle.

VIKTORS TROJANOVSKIS

LUDZONIŠI ZYNOTNĒ**6. turpīnōjums**

S. Ladusāns pīneigōjs slovānā Gregora universitātē Romā, igyva licenciāta grādu filozofejā un 1941. godā tyka išvēteits par pīsteri, studejas beidze nōkamājā godā, pīpīldus igyudams ari teologejas licenciāta grādu. 1946. godā jam pīskeire doktora grādu. Par tōlōkās darbeibas lauku izvēlējōs Dīnvydameriku, Brazilejā, strōdōjā par teologejas un filozofejas profesoru Jaunfrīburgas »Pro Deo« universitatē, tī 1951. godā tyka uzjīmīts Jezuitu ordena augstākā pakopē. Ar augstākās pōrcēšonu uz Sanpaulu, uz turīni devēs ari tōs juridiskūs lītu kōrtētōjās. S. Ladusāns, turpīnōja lasēt lekcejas dažādīs disciplīnōs, išpāsi mynoma atzīnas teoreja — gon Sanpaulu, gon Riodezaneiro universitatē. Jīs beja storpāmerikāns kātōju filozofejas apvīneibas prezidents, Riodezaneiro. Pāvesta kātōju universitātes institūta direktors un profesors, Romas Pontifikālā svātā Akiņas Toma izvērējīm gnozeologiskām (goreigu atzinu) elementām, atteistūt tūs par filozofejas nūvīzīni. Gnozeologisms ītvē sevī gon realū, gon abstraktū, parōdūt

Rancāna fonda bolvas laureāts, 1992. godā iāvātās par Latvejas Zynotnū akadēmējas ūzremu lūceklī.

Nūorganizējis un vadējis 4 storpātūskus kātōju filozofu kongresus, portugālu volūdā publicējis 6 grōmotas, dorbs »Kristējīgs filozofes originalitātēs« išpīsts 4 izdavumā. Latvīšu volūdā pīspēja pōrlūkot sovās gnozeologiskās trīlogejas »Daudzpīseigō gnozeologeja« pyrma sejumu.

Jō ūtrō atsagrisšonās dzīmīnē beja 1991. godā jūlī, kod nūlāsēja referatu Storpaftautiskā latvīšu zynotnīku kongresā, apmeklēja Latgalu, ari Aglyunu un Rudzeju. S. Ladusāns, turpīnōja lasēt lekcejas kātōju Goreigājā seminārā Reiga pavasara semestrū. Par vīsīspaideigōku ūrīci ceiņā pītē bezdevēiba uzskatējā kristējīgu filozofēku, kū profesors energiski un naatlādeigīgi izplatēja vārōkus godū dasmītus. Pīsāvērsē sv. Akiņas Toma izvērējīm gnozeologiskām (goreigu atzinu) elementām, atteistūt tūs par filozofejas nūvīzīni. Gnozeologisms ītvē sevī gon realū, gon abstraktū, parōdūt

cīlvāku kā harmonisku byutni pasauleigā un Diva atkīlōmes pīfīseibā gaismā. Šīs filozofejas paveids tīcas atvērt cīlvākām durovās na tikai uz realū pasaulei, bet ari uz tū, kū prōts nav aizsnīgt. Jō kristējīgs, Diva atkīlōmes apdāvast filozofēja nūsūda nīhilisma moldus, rōda ceļus un leidzēkļus cīlvākā ūtīskā darbeibā.

S. Ladusāns myra pīšākā nōvē 1993. godā 12. augustā Brazilejā, Riodezaneiro.

Pāfīsi nanūvērtējās ir ludzonišu davums tīpāt kai vīsīs medicīnas zynotnēs jūmōs.

Medicīnas doktors Arons Althauzens dzīmis Ludzā 1890. godā, 1919. godā beidze Harkovas universitātes Medicīnas fakultāti, beja klinīkās laboratorejas vadētājs, evakuācēs hospitalā laboratorejas pīkīnīks kātā laikā. Aizstōvējis doktora disertācēju, vadēja Ukrainas rentgenoleģejas un radioloģejas zynotnīki pītētīko institūta laboratoreju, Ukrainas ūrstu kvalifikācēs celēšanas institūta diagnostikas laboratorejas kātōju klinīkās laboratorejas kātēdu. Uzrāstējis tīpāt symtū zynotnīku dorbu, tīpošu vītu tījām jō ūteitōs laundabēigū audēju diagnostikas metōdes. Izstrōdōja cīlvāku nūsācēšanas metōdi urīnā, sastōdēja rūkasgrōmotu klinīkājūs laboratorejas pītējumās videjām medicīnas personalam un

klīnīkās laboratorejas diagnostikā — ūrstīm, monografēju laundabēigū audēju jaunu pīvēdi.

Medicīnas zynotnū doktors Jezups Babris cīfis nu Ludzā apriņķa Mērdzīnes pogosta Latvīšu Stīglomas, dzīmis 1904. godā, 1937. godā ūtāstōjās Latvejas universitātes Medicīnas fakultātē, pēc augstākās absolēvēšanas strōdōjā par kirurgu Kuldīgā, Modūnā, Reigas 3., 4. un 6. pīsātās slimnei-

cīs. Slovānais ūrstīs pediatrs Grigorijs Groms dzīmis 1928. godā 19. novembrī Ludzā apriņķa ūtāstōjās, beidzis Istrās pamatskūlu, Zīlupes vīdusskūlu un 1954. godā — Reigas Medicīnas institūtu, nūlēme strōdōt p

PĪTERS ZEILE

Z. MAURIŅA UN K. RAUDIVE »DAUGAVAS VĒSTNESI«

Zenta Maurīna grōmotas »Zemes dziesma» esejas »Jo lielāks kritiena augstums...» nūbeigumā soka: »Augu un nostiprinājās mana nesaraugamā saite ar Konstantīnu. Par spīti nemināmiem šķēršļiem, par spīti gadu starpībai, slimībai un sūrai nabadzībai, kara un bēgļu gaitām, par spīti greizsirdībai, dzimtenes zaudējumam, arvien no jauna ieaugšana vienam otrā, arvien dziļākā pārtapšanā.«

Jā, šei ieaušoņa vinam utrā, aizvin dziļoķa sovstarpeja pōrtopšona, dažkort jo gryuta un pretruneiga nūtukse ūs obu izcylūs personeibū vysā dzeivē.

Ari Utro pasaūla kara godūs, kod sovas dzeives vīneigāja laika pūsmā — nu 1941. leidz 1944. godam — Konstantīns Raudive strōdōja dzymtajā pusē Latgalā. Daugavpili iznōce plāss, vypusegās dinas laikroks »Daugavas Vēstnesis«, kū lasēja ari Augšzemē, Vydzemē, Reigā un K. Raudive jūmā vadēja kulturas nūdaļu, nu 1942. goda idybynūt patstōveigu iknedējas pilyku mu »Literatūra un Māksla«. Strōdōjut rūku rūku, laikroks »DV« tyka īspīsti ari pōri par 40 Maurīnas rokstū un esejas.

Tys ir laiks, kod Z. Maurīnas un K. Raudives kūpeigai biografējai ir jau sova krītna vēsture. Pēc studejom Spānijā un klejojumim Eiropā, K. Raudive Reigā roksta dinasgrōmotu un atzeimej, ka 1935. goda 11. martā nūteik jō pyrmō telefonsaruna ar Zentu Maurīnu, kura uzrakstējuse atsauksmi par jō tulkotū Unamuno dorbu »Migla«. 25. III K. R. izsoka kaidu bytisku atzinu: »Mani joti nomoka viņas — t. i., Maurīnas fiziskā sasaistība, bet reizē spārno — kā savā garā vija vienmēr ē celā — kā argonauts. Viņa allaž orientējas ē celā uz jauno, neparasto, savādo.« Sekoja vairōkas tiksōns, leidz kaidu dinu tūp iroksts: »No pastaigas jūrmalā atrīzāmies vēlu vakarā. Sākot ar šo dienu, mūsu attiecības attīstījās, līdz izveidojās mūža savienība.«

1936. godā Itālejā, Florencē Zenta Maurīna kliva Konstantīna Raudives dzeivesbidre. Tōlēk jī ceļojā uz Šveici, Franceju, Leitovu.

Utrō pasaūla kara laikā obi ir vysā tautā pazeistami rakstnīki. K. Raidīvem iznōcis eseju krōjums »Dons Kihots un mūsdienu cilvēks« (1938), »Dzīves kultūrai« (1940), »Personīgais un pārpersonīgais« (1942), bet Zentai Maurīnai, kura par Konstantīnu 12 godus vacōka, grōmotu skaits jau pōrsnādz vīnu dasmytu, presē publicātas naskaitamas esejas, kas jū darējušas gon slovonus, gon izsaukušas streidus kritikā. Lelokēs monografejas par Poruku, Brigaderi, Frici Bārdi (par kuru pasaūla uzskota analizi teik ieguts doktores grāds), vairōki S. Unsetas, R. Rolāna, F. Dostoevskā u. c. dorbu tulkōjumi latviski, Jōņa Ezerīņa, Jōņa Akuratera, Piteri Ērmanu, Veltu Tomu un vairōkus cytus.

Jōpīzeimej, ka lobs paleigs šīmā dorbā ir K. Raudives draugs un dūmubids Jōns Klīdzējs, kurs 1939. godā »Daugavas Vēstnesi« beja publicējis sovu pyrmū romanu »Jaunieši«, tagad publicēja stōstus un apceres, organizēja avizei Reigā autoru dorbus. Runojūt K. Raudives vōrdim, »Daugavas Vēstnesi« J. Klīdzējs pīstrōvōja ar sovīm nu jebkuras apnīceigas dekadences un mōksleigom konstrukcējom breivu, latviski latgalisku vitalitati, ekspreseju, svaigumu un personīku pateibu caurveitīm dorbum. Zenta Maurīna 1942. godā publicēja eseju »Jānis Klīdzējs«, jei spylgti īzeimej J. Klīdzēja sovdabeibū cytu — kai Latgalas, tai pōrejūs Latvejas rakstnīku pulkā, jō talantu nūsauc par dinamisku, brōzmainu un syltu. »Jānis Klīdzējs ir ē celā uz Saules kalnu, vai viņš to sasniegus — liecinās viņa nākamās grāmatas.« Uz šū Z. Maurīnas izvērztā minējumu ar sovom pōri par 20 grōmotom J. Klīdzējs atbildējis pozitīvi, ar pōrlīcīnū apstyrīnōjumu.

Var saceit, ka tik lela vīta literatūrai, mōkslai, filozofējai, esejai, kulturai kūpumā natyka īrōdeita nīvinā cytā šo laika Latvejas laikroks. Un tam, ka »DV« lelā mārā aizvītōja Latgalas nūvodā iztryukstūša ipaša literatūras, kulturas laikroksā vītu un sovā zīnā veice tō funkcējas, pyrmom kōrtom jōpasateic K. Raudīvem, J. Klīdzējam un ari Zentai Maurīnai. Poša K. Raudīves rokstī veidoj divus plašus tematiskus blokus — literatura un kultura. Literatūrai veļteitūs apceru vīns atzors īsātīc Raudīves tyvōkājā spānu literatūrā (Servantess, Unomuno, Primo de Rivero u. c.) un jūs dorbus risynōtōs problemōs. Plašu rokstu cyklu »Piezīmes par literatūru« K. Raudīve veļte sova laika svareigokōm vōrda mōkslas problemom, rokstu vērtīnē izvērš sarunas ar jaunajim literatūram, kas bāstīts redakcējā īnōkušūs materiālus. Dūmas par latgalīšu literatūru un atsevišķim autorim veļteitī apskoti, recenzejas līprōteigi, praseigi, reizem lobvēleji aplikuoj dāzdu Latgalas nūvodu literatūru.

Zentas Maurīnas kūpōtūs rokstū I sējumā, kas iznōce 1939. godā, K. Raudīve uzroksa izvārstu īvadapceri »Domātāja«, tymā cyta storpā saceits: »Par viņas dzīvi varētu stāstīt kā stāsta par svēto leģendām: par spīti viņas ciešanām un mokām (...) viņa iet kalnup, viņu nav iznīcīnājusi ciešanu tirāni, viņa ir uzķāpusi iekšējas cilvēcības kalnā...«

(..) Milestība uz cilvēku viņā izraisa spēkus, kas bez pārtraukuma liek darboties (...) panest visas tās grūtības, ko dzīve nevienam cīnītājam neaiztaupa. (..) Dvēsele bez labā apziņas ir kā putns bez spāriem, bet sāpes jāpārvēr energija, skastīmu radītājā darbā — tai, bolstītās uz Z. Maurīnas pošas atzinom, sacynoj Raudīve.

Jo vysu tymā laikā »Daugavas Vēstnesi« K. Raudīves saraksteitū apklopītu grōmotā, iznōktu īpoši bīzs sējums. Tū pošu varātu saceit ari par Z. Maurīnas veikumu, kas varātu veidot kritīnu un daudzpuseigu rokstu krōjumu. Tū veidōtu apceres par vōcu, krīvu,

skandinavu rakstnīkim, teoretiska rakstura apceres, bet vysvairōk — daudzi roksti par latvišu vōrda mōkslas meistarību. Jōsoka, ka vairōkas apceres itvartas dažos trīmdā izdūtūs grōmōtūs.

Par K. Raudīves davumu asu referējis divos jam veļteitōs konferēcēs, rakstējīs avīzē »Labrit« un LLU zynotnīskus rokstu krōjumā (1996, 5).

Sovā programmas rokstā, uzsōcūt pilykuma »Literatūra un Māksla« gaitas, K. Raudīve uzsvēr: »Cilvēkiem grūtājā laikā sniegt morālisku atbalstu iekšējo spēku, garīgās pasaules izkopšanā, veicināt elastīgas domāšanas attīstību, vērsties pret kreisā dogmatismu, anarhismu un dekadēces izpausmēm, balstī vitālo un organisko cilvēkā, vienot pagātnes un tagadnes kultūru jaunu vērtību tapšanas vārdā.« Nūbeigumā K. Raudīve pībilst, ka sovā redaktora dorbā jys dūmoj īvārot vysus tūs lobūs tykumus, kū īspīsto vōrda drukā Latgalā ryupegi kūpuši brōli Skryndas, F. Trasuns, N. Rancāns, Piters Strods un cyti.

Tūmār myusu laikā jōveic uzadvāums, kū bez myusim nīvīns cytus navarēs veikt — tyvīnōt Latgalu cytmā nūvodom, jo Latgalas un pōrejōs Latvejas kulturas dzeive ir nu vīna kaula un mīsas, vīna gora izpausme. Šū programmu K. Raudīve eistīnōja ar uzveju. Pīsaistīt par autorīm Latgalas gora darbinīku A. Sprūdu, J. Klīdzēju, V. Seili, K. Aizpuru, N. Neikšāni, Madsolas Jōni un daudzus cytus, kai ari Reigā dzeivojūs rakstnīku, filozofus, publicīstus Viktoru, Andreju un Anšlavu Eglišu, Ludi Bērižu, Paulu Dāli, Ā. Ersu, H. Vīku, Dzintaru Sodumu, Zinaidu Lazdu, Paulu Jurevicu, Edgaru Andersonu, Haraldo Biezo, Pēteri Ērmani, Veltu Tomu un vairōkus cytus.

Jōpīzeimej, ka lobs paleigs šīmā dorbā ir K. Raudīves draugs un dūmubids Jōns Klīdzējs, kurs 1939. godā »Daugavas Vēstnesi« beja publicējis sovu pyrmū romanu »Jaunieši«, tagad publicēja stōstus un apceres, organizēja avizei Reigā autoru dorbus. Runojūt K. Raudīves vōrdim, »Daugavas Vēstnesi« J. Klīdzējs pīstrōvōja ar sovīm nu jebkuras apnīceigas dekadences un mōksleigom konstrukcējom breivu, latviski latgalisku vitalitati, ekspreseju, svaigumu un personīku pateibu caurveitīm dorbum. Zenta Maurīna 1942. godā publicēja eseju »Jānis Klīdzējs«, jei spylgti īzeimej J. Klīdzēja sovdabeibū cytu — kai Latgalas, tai pōrejūs Latvejas rakstnīku pulkā, jō talantu nūsauc par dinamisku, brōzmainu un syltu. »Jānis Klīdzējs ir ē celā uz Saules kalnu, vai viņš to sasniegus — liecinās viņa nākamās grāmatas.« Uz šū Z. Maurīnas izvērztā minējumu ar sovom pōri par 20 grōmotom J. Klīdzējs atbildējis pozitīvi, ar pōrlīcīnū apstyrīnōjumu.

Var saceit, ka tik lela vīta literatūrai, mōkslai, filozofējai, esejai, kulturai kūpumā natyka īrōdeita nīvinā cytā šo laika Latvejas laikroks. Un tam, ka »DV« lelā mārā aizvītōja Latgalas nūvodā iztryukstūša ipaša literatūras, kulturas laikroksā vītu un sovā zīnā veice tō funkcējas, pyrmom kōrtom jōpasateic K. Raudīvem, J. Klīdzējam un ari Zentai Maurīnai. Poša K. Raudīves rokstī veidoj divus plašus tematiskus blokus — literatura un kultura. Literatūrai veļteitūs apceru vīns atzors īsātīc Raudīves tyvōkājā spānu literatūrā (Servantess, Unomuno, Primo de Rivero u. c.) un jūs dorbus risynōtōs problemōs. Plašu rokstu cyklu »Piezīmes par literatūru« K. Raudīve veļte sova laika svareigokōm vōrda mōkslas problemom, rokstu vērtīnē izvērš sarunas ar jaunajim literatūram, kas bāstīts redakcējā īnōkušūs materiālus. Dūmas par latgalīšu literatūru un atsevišķim autorim veļteitī apskoti, recenzejas līprōteigi, praseigi, reizem lobvēleji aplikuoj dāzdu Latgalas nūvodu literatūru.

K. Raudīves attīksme pret literatūru lelā mārā ir »dzeives filozofējas« un intuitīvisma strōvōjumu (Ničē, Diltejs, Bergsons un tām tyvī spānu dūmōtōji Unomuno, Ortega i Gasē) ītakmā. Tikai intuitīvi tveramais dzeives plyudums, t. s. »vital elan« — dzeives enerģeja teik stōdeita augšok par soltū rēķītā.

K. Raudīves skots kleist pa vysu kultūralū pasauli un ceļas tvert, sintezēt vysu nūzeimeigū, tūmār dzeives filozofējā jū bīži papyldynoj sadzeiviski aktualais.

Raudīves skots kleist pa vysu kultūralū pasauli un ceļas tvert, sintezēt vysu nūzeimeigū, tūmār dzeives filozofējā jū bīži papyldynoj sadzeiviski aktualais.

Pasauļa izjutā, kū var apzeimēt ar »te» un »tagad», jōkoncentrēj vysi trejs laiki, jo pōrlīka kavēsonīs pagōtnē pēc K. R. īskota vījinoj tagadnes izjutu, taipat kai pōrjyuteiga trauskōnōs nōkūtē vad pī abstrakta, realitēti pōri stōvēšanas.

Griku kulturas māram — metron — jōr tam pamatam, kas zynomā vasalumā savīoj milesteibū un naudu, baudējumu un cišonā, pīcū un bādas, pātiseibū un skaistumā. Cylvākā jōdzeivoj napōrtrauktām jaunrades namīram, kas tīcas uz napōrejūšom vērteibom. Ar šū māksamīlistisku credo K. R. mērej kulturas vērteibas, literatūru un jaunradī.

Dekadēce literatūrā sōcas tymā breidi, kod organisku dzeivi aizstōj intelektualas, bet vysbīžok — pīsodintelektualas konstrukcējas.

Eistīneibū navar (ari navajag) atdrinot, bet tikai intuitīvi satvert, jo eistīneibū nav tikai strāts, kū takūšu uzverom ar juteklīm; bet dzīli zemē īslāpts olūts, kuram jōteik klōt. Svareigokās, lai uzrakstētās un uzgleznōtās myusim nāpīdōvōtām tīkai eistīneibās vīplūs (maskas) jūs pōrejūšā izskotā, bet atklōtu dvēseli, kura kāpītās un dzeives pōrlīcības sakopjās tādūs atbilsto punktūs, kai dorbs, pīsačeršonās zemei, nūsvērteibā, speits un dailums.

Rakstnīks novators var tāds byut, tīkai ejut breiveibas ceļus, nasabeītūt mōkslas kritikas, aizsprūdimūm un reizē ar sovu dorbu uzajamūt atbīdeibū. Breiveiba ir kai radeišanas pamats un stimuls, tīkai eimūt šū ceļu, rakstnīks, mōksliniks nav vīneigi vakardīnas atbōss, atkōrījums, bet dzeives un kulturas ašņu atsāvīdzīnōtās. Jaunā īspējameibū izraisātās. Ilgas pīcū ikšējās breiveibas ir griku genīja radeitas, kū Rītumu kultura nābēidz modeleit un kotru reizi nu jauna izteikt sovā formā un volūdā.

K. Raudīve taipōt kai Z. Maurīna pamātūs beja esejists, beja lasējis vysus jūs dorbus un ari kai klausītīcīj apmeklējis rakstneicas studēju, tōpēc varātu runōt ari par zynomu īspādu. Tūmār eiropēiskā izgleiteiba un sovpatais raksturs jaunā jam saglobōt rakstēbas

dabējīgs mōkslas snīgums, kurā literatūrās un kultūrīlofīziskās apceres ir subjektīvi izjustas un centrātās personīkā pōrīzeivōjumā. Šīs personīkās pōrīzeivōjums ir tīs nūslāpums, kas jōs dorbus dora par naaizstōjamā pavodūnīm dzeivē.

Var saceit, ka K. Raudīve ir kosmopolītiskoks, bet Z. Maurīna latvīskā. Un na tikai tōpēc, ka jī roksta par Akurateru, Raini, Poruku, Bārdu, Brigaderi un cytmā latvīšu rakstnīkim, bet ari tōlob, ka pasaūla dyžgorus jei tīcas un spēj organiski sasaisteit ar myusu dzeivi, sovā zīnātās tūs īsaistēt, īmontē latvīšu kultūrā.

Vysas Z. Maurīnas eseju īzeimes īraugam un izjutām »Daugavas Vēstnesi« kara godūs publicātūs dorbus.

»Daugavas Vēstnesi« darbeibū atjaunōja 1941. godā 1. oktobrī, bet jau 3. oktobrī teik publicātā Z. Maurīnas eseja »Par latvīšu pasaules uzskatu«, kura aplūkōjums bāstīts dainu filozofējā. Autore īzejiski tālainā lyukōjumā parāda, ka latvīšu pasaūla skatējums un dzeives pōrlīcības sakopjās tādūs atbilsto punktūs, kai dorbs, pīsačeršonās zemei, nūsvērteibā, speits un dailums.

Kai zynomās kontraversālas, pretīstāgās idejas Z. Maurīna izvīrza pōrs nēdējās vījēk (15. 10.) nūdrūkotā apcerē »Krievu revolūciju« — šīs revolūcējas īstās vōrda i apvārsumā, kuram sekōja nihilistiskā kulturas graušana, pretīnīku un sovejūs iznyčnōšana. Šīs apcerē sasasauc ar Māksima Gorkija dreiz pēc boļševīku apvārsuma uzrakstētā cyklu, kas apķūpots grōmōtā »Nesavlaicīgas domas«, kur Gorkijs ar daudzīm faktūm parāda, kādas naaizvītojamas kulturas vērteibas tyka iznyčnōtās un kāds jaunums tyka nūdareits krīvu inteligenēci, daudzīm pīlneigi navā īzvērāmā, vīzuali pastōvūšū dareit vēl spīglītāku un goreigī apskāidrōtu. Sarūnā ar roksāta autori dzejnīks nasalilej ar sovīm literārim dorbum, bet ar kū cytu: »Es tiešām esmu joti bagāts, jo esmu tas latvīšu dzejnīks, kam vislielākā bērnu saime.« Un rakstneica pībilst: septeni jauki, labi skūlēti, latvīši audzīnōti, pa dālai jau pīauguši bārni.

Nu roksā »Dīzais zemgalietis Vilis Plūdonis« (1942., 22. janv.), kai nu harmoniski uzaustas tautisks

V. DRIČS, ŪRSTS NARKOLOGS, LSDSP — KSDA,
E. RUTKOVSKIS

DŪT CYLVĀKAM ĪSPĒJU IZDZEIVĀT

1997. gada 26. oktobrī avīzē »Čas« profesors J. Bojārs atbildēja uz jautājumu: kaida ir jyusu prikšvēlēšonu programma? Pats golvonais — dūt cylvākam izdzeivot!

Turpynut šū dūmu, es kai dakters narkologs ar 25 godu dorba stāžu un LSDSP, Kristeigus socialdemokratu apvienības bidrs vālātūs īpazeistīnōt ar aktualim medicīnas un socialīm jautājumim, kurus nōkūtnē nōksis risinot socialdemokratim.

Tys, kū 50 godūs sastrōdōja komunisti un 7 godūs neoliberalisms Latvējā, nav vasalam protām pījamams.

Šūbreid asam sasnāguši augstōkūs rōdeitōjūs pasaule alkoholismā, riska slīmeibū izplateibā, kai rezultāts ir Augusta mērsteiba un zama dzīmsteiba.

Tam vysani leidza sekoj narkomanējas un toksikomanējas uzplaukums

pusaudžūs, kuri nu realōs pasaūļa uztveres aizīt prūm halucinējumu un sovu radeitū tālu pasaūlē. Bānum vydā pīaug ari veneriskōs slīmeibās, aktivizējūs nabadzeibās myužēgō pavadūne — tuberkuloze. Tōs izplateibas celi ir naīrūbežoti un tōs nav pasorgōs nīvīns sabidreibas lūceklis, caur nabadzeibās šys viruss īnōk ari bogōtūs mōjōs, lai kai jī gribātu pasaslept aiz sovu sovrumāju bīzīm myurim un automāšinu tīmsim tīklīm — tys sovu upuri atrass vysnaidūmojamākā vidē.

Lai vairīk pōrdūtu prezentatīvus un hormonalūs pretapāulgōšonōs leidzēkļus, šymā bīznesā īnterēsatī medicīnas darbinīki losa lekecīas skūlasbānum un pusaudžūm, ar tū veicīnūt navajadzeigu seksualī īnterēsi. Ir taču vysim zynoms, ka atteis-

teitōs valsts seksa propaganda bānum un pusaudžūm leidz 14 godu vacumam aizlīgt! Uzsōcūt prikšlaiceigu dzymīmēzī, veirīts teik paklauts ūrōkāl impotencī, kū mes, ūrsti, nōvārojam pi jīm jau nu 45 godim, bet nōkāmōs sīvītes un mōtes bižōk slymoj ar ginekologiskom kāitem. Lītojūt hormonalūs preparatus, sīvītes pakļauj sevi onkologiskom saslimšonom.

Reiga ir pīlna ar bānum un pusaudžūm, kuri nūnōkuši izteiktā alkohola un narkotiku atkareibā, bet leidz šām nav stacionāru, kur šī slimīni varāt iżit pīlnu ūrsteišonōs kursu. Kaidi mes izvērīsim uz Reigas 800 godu jubileju?

Es vēršu uzmanēibu uz idzeivotōju pīrmēreigū alkoholizaceju. Pōrōk brīsmeiga un draudūša statistika — nūsādzer cylvāki dorba spējeigā vacumā. īmesli — stress, bezīze, naradzūt nōkūtni, un naspēja pīsalāgōt jaunim dzeives apstōklīm. Dzer ari nu dīkas bezdarbeibā, nu izvyrūtās »lobklōjeibas«, bet Zylūs azaru zemē myusu tautiši izmērst. Pādejūs godūs Latgolā naasu saticis gīmīni, kurai nabytu alkoholisma problemu.

Vālstei bytu jōnas atbīdeiba par sovīm idzeivotōjīm, tāds ari bytu socialdemokratu programmas mērķis. Jo valsts naīrūbežoj cālūns, tod tai jāatbīd par sekom. Vajag dūt cylvākam īspēju izdzeivot!

Beja pateikami dzērēt, ka valsts prezidents G. Ulmanis sovā radiointervejā šō godā 26. oktobrī nūvēlēja veiksmi Latvējas socialdemokratim. Mes ceram, ka šī prezidenta vōrđi byus pravītiski.

P. DAINOVIS

Zīmassvātkās

Zīmassvātku nakts svātō ar mīru klusu atnōkusi, boltā rūtā kai leigovu zīma zemi jau ītārpusi, svātā gaišumu un mīru nu dabasim vysi gaidam, storp tautom vērs zemes vāldeit mīram, na nādam. Zvaigžņu un sveceišu myrdzums sūnakt sīrdis sylđa, dvēseles ar gaismu dīvīšķeigu vysim pylda, sovas dzīmšonas svātkūs Kristus svēteibū mums dūd, lai svēteitā laimē Jaunā Godā kotrs vītu sev rūd.

R. MEŽMALIS

RĀZNAS KRŪZE JAU UZ GOLDA

Nazīnu, kai cytus sovus »gora bārnus« (tok jau taipat — kots ir meils), bet dzejas krōjūmenu »Rāznas krūze« Andris Vejāns gadēja ar lelu napacīteibā un vysmoz vysu šū godu — tai vārēja sprīst ari nu jō vēstules »Zemturmā« (šō godā 18. jujs). Beidzūt jei jau uz golda. Pyrmās ofīcialais publiskais vērējums Rakstnīku savīneibā jau nūtīcis, dzērētātās nūstōdās, tūmār tys bejā tikai »sovejū storpā« — literatu spīdums. Dzejnīkam svareigōkās ir vīnkōršūs laseitōju un, šymā gadējumā, nūvodniku atzynums voi nūpālums. Tys — vēl pīršķā jo »Rāznas krūze« vēl tikkū pasarōdējuse grōmotu veikālā plauktūs, bet vīnā ūtrā vīnā — vēl ceļā uz jīm. Izdūta apgādā »Spreideitīs un ar latgalīšu literatūras mecenata Jōņa Blāzēviča finansīalu atbolstu — tys vīn jau licnoj, ka ar ūrējū dīzīnū vyss ir vyslobākā kōrteibā. Jo atceramēs pyrmū A. Vejāna beidzeigu latgalu mēlē — »Latgolas mozaika«, kū izdevē tīreizejō izdevīceiba pi J. Raiņa muzeja »Jōsmuižā«, kura navarēja paspeidēt ar leidzēklim, šys ūtrais dzejnīka dorvali kūpōjūms jau daudz bogōtoks.

»Latgolas mozaika« beja kai prikšvēstnesis jō kapitalōs grōmotos »Latgales rakstu gaismā« iznōkšonāi, kai nālels prikškora pavērīns uz tū pasaūli, kū vējōk atklōja tik apjūmeigās literatūras un kultūrvēstures apcerējumā, tūtis »Rāznas krūze« ir jau zynoms pōrskots par radeitū mōtes volūdā. A. Vejāns byuteibā nikod nav nūlīdzīs sovā latgaliskū izceļsmi un pidareibū ūtai myusu valsts dalai, ari sacerūt sovas grōmotos valsts volūdā, daudzus godus rāžeigi vodūt tradičionālā literatūras almanahu »Karogs«, šod tod pasaklōvēs aīcīnōjumām un sacerējīs vōrsmas dailskaneigūs un izteiksmeigūs latgalu vōrđūs, kuri gona muzikali, taitod — dzejiski, gona tālāni un izteiksmeigī.

Un lyuk: autors izveidōjis jaunu mozaiku — vasalu pīcdesmit godu garumā — te itīlpynōti latgalu volūdā uzrāsteitī dzejūli nu 1946. leidz 1996. godam, nu laikim, kod vysu latgaliskū centēs uzskateit par kū to napīdīneigu izgleitōtām cylvākām, par zemīncysku, nu kū jōsakauna, kas jōslēp, kod esi sabidreibā Aīvīkstes lobājā krostā, un leidz myusu dinom, kuras saucom par atmūdu un tūmār vēl gryuši tīkt valā nu vacīm aīzsprīdumim. Krōjūmā gona sīrsneige vēlējumu Latgolas cylvākām un nūtykumim, gona skaistū dobas aproks, pīteikami ari filozofisku pōrdūmu par vītu un lūmu dzeivei, sabidreibā. Lai šys krōjums nav tik apjūmeigs kai plašo monografiju par Latgolu un jōs rokstu gaismu, tūmār gūdam ūtām vītu tam blokus.

Šķit, A. Vejānu mes pāzeistam sej un labi, tūmār »Rāznas krūze« sovā mozaiskā vīrmōjumā, ar daudzom krōsainom vōrsmom dzejnīku parāda sovādabeigōkā gaismā, un na tīkai kuri savōkuši vysas jō grōmotos, bet ari kofrām cytām šys izdāvums uz autoru izlej tādu gaismu, kura jī spīlgātā īceļ jō personeibā, talanta ipatneibā, bet, man likas, jo ipāsi pasārejoj kai myusu nūvodniku ar sīrī un dvēselī.

Foto nu »Zemtura« arhīva

INESE RATNIECE, MŌKSLAS MAGISTRE, RMK DIREKTORA VĪTNEICA MŌCEIBU DORBĀ

TAUTAS TĀRPA NŪZEIME UN VOLKŌŠONAS KULTURA

Aizritējīs godu simtiņs, kamer latvīšu zemnīki navolkoj senejūs tautas tārpus, tūmār tradiceja svīneigūs gadējumūs un lelūs tautas svātkūs gērbītīs šymūs tārpus sasaglobōjuse vēl jūprujom. Nu parosta ikdīnas dorba apgērba tys šudiņ jau pōr savērtīs par tautas reprezentacejas tārpu dzīšmu svātkūs, storpauteijs festivalū. Tys uzlik zynomu atbīdeiba tārpa volkōtōjam. Jozyna — kū viļkt, kai pasnēgt, kas saskānot, naigorejūt godu simtiņūs izavedījūs tradicejas. Tautas tārpus latvīšu zemnīkam vīnmār bejis jō tauteibas un socialīs pīdareibas līcinīks.

Apgārba darinōšonā un rūtōšonā spīglī izapauž etnīšķī tradicejas, bet kūpeigōs īceimes ar kaimīnu tautu apgārbu licnoj par kaimīnu kultūrā ītekmī.

Seni tārpi vairōk nakai cyti materīlos kulturas pīmīekli nūder par rodūšas īdāvmas olūtu mōkslinīkīm un dailomotnīkīm ari šudiņ.

Ornamenta elementi — tradicionālu kompozīcīas pajīemīnu, krōsu salykums ir naizsmējamas īdeju krōtuves lītišķīs mōkslas meistarīm, tōpēc tautas tārpus šudiņ ir na tīkai seņōtēs pētnīku, bet ari myusdinu kultūras rādeitīju studējējā.

Tautas tārpa darinōšonā pādejūs godūs bolstōs uz etnīšķīs paragu atdarinōšonā. Tys it kai nabytu gryutōkās īceļā, tūmār pīredze rōda, ka tryukst zynōšonā sova nūvoda tārpu darinōšonās un volkōšonās tradicejōs. Tam par īmaslu daudzus godus iīlgušo attīksme pret tādīm vērteibām kai foklora, etnīšķīs.

Orkōrteigi pīsītīnōta dažādīm stylū un krōsu sajaukumām ūtītāmō tautas tārpa volkōšonās kultūra nūpat jau beja sasnāguse dzīļas krīzes situācīju kai Latgolā, tai vysā Latvēja. Patīcības problems, kuras rodūšas ūtītā, Latgolā, na mozōk aktuālas ari cytūs nūvōdūs.

Navarātu saceit, ka tautas tārpus

Latvējā nabytu pēteits, ka nav izziņas materiala. Napōrērētām bogōtēibās, kas globojās muzejūs, kotram interesētam snāgti informācēju par rodūšu jautājumu. Šudiņ ir piejama literatūra par tautas tārpu, tō volkōšonās un darinōšonās tradicejōm. Tō tūmār par moz, lai gon jam zynoma vērteiba ir.

Pisadolūt dažādīs svātkūs, konkursūs, skotūtīs pōraides televīzijā, narati klyust skumeigī, vārjotū myusu nazynōšonās voi nasavēlēšonās zynōt rezultātās.

Šeit pasaver ūtītā plaš dorba laukus attīcīgūs dailomotām ūtītāmōm, skūlōtōjīm, pasnīdējīm izzyntū pošim, vīcēt audzēkņus.

Pozitīva nūzeime ir Tautas lītišķīs mōkslas studejējām, mōkslas koledžēm. Vysmoz tī var atraast zynūšū specialistūs tautas mōkslas vācījumās. Tōpēc gribātūs aīcīnōt — nūvērtējīm pareizi tautas mōkslas lelū vērteibā un volkōšīm tautas tārpu ar pīnōceigu cīnu!

Cik drūms toreiz bija laiks, liecīna kaut vai vīja bēres. 23. martā (1919. g.) — P. Z.) viņu apbedīja Rumbiņos un viņu izvadīja tikai trīs pajūgi. Lielinieki bija mobilizējūs visus vīriešus, tikai ar lielām pūlēm izdevās dabūt no kaimīnu pagasta kādu, kas izraka kapu. Pat tuvākie radi nevarēja būt bēres. Atkal tas pats ienaidnieks stāv pie mīsu zemes robežām, bet šoreiz Frici Bārdū godbījīgi atceras visi, kam svēta viņa parole: »Par Latviju dzīvību!«

Zentas Maurījas teoretiķi un kultūrvēsturīšķī rokstī, esejas, kas publicāti »Daugavas Vēstnesi« borājūs kārā godūs — »Par grieķu trāgēdiju«, »Vēstules kā literārs žanrs«, »Tulkōšanas māksla« un cyti ari ūtītās īlosomī sīvāgi un laikmetēgi, tī var veiđot sastōvādu vysaugstōkā raudzēs grōmotā, jo ar vīnādi lelu pīnōkuma apzīmu strōdōjē kai pi sovom grōmotām, tai periodīkā dūmōtām apcerēm.

Un tai — gondrejū vysus kārā godūs Zentas Maurījas esejas īceļā uz Daugavpili, kur aktīvi dorbōjōs jōs Konstantīns, bet jys, sovukōrī, kai atspūle riķōja storp Daugavpili un Reigu, Jurmolu, ik breidi kāvādāmīs dūmōs pi sovās Zentas. Par tū licnoj ari ūtā laika vēstules. Tikai dažas rīndas nūtōm.

Konstantīns Zentai 1943. godā 20. jūli: »Es pēc savas dabas esmu Donkihōts: mīlu dēku pašas dēkas dēl...«

Tā, mana mījā Ženta! Tā es ēju savu īceļu, tā es pīldu misiju, un to es grību pīldīt nevis fādēl, ka es tā grībētu, bet gan tālab, ka tātīk rīkoties visa mana dzīve, visi tie spēki, kas ir manū ar ārpus manīs, visa mana liktenība, viss bezdībenīgais un vārdos neizsakāmīs.

Esi ar mani, kā es esmu ar Tevi.

Tapsim katrā dienai!«

Tātīk Zentas atbīde Konstantīnam nu Jaundubultim: »Es pārlas Tāvū vēstuli. Pats Dievs Tev līcis šo vēstuli rakstīt, lai mani stiprinātu. (...) Ari vārdeim ir dziedinātājs spēks. Man bail no tā tumšā spēki, kas mani mīt. (...) Tagad plīkst, ir 12. Pēc astoñām stundām Tu būsi mājās ar visu savu dēmonismu, vītālismu un stīhismu.

Tāvū vēstuli ī viens teikums, ko es skaitu kā tīcīgī skaita lūgšnas. (...) Mani moka tas, ka es Tev šai mīsu posmā nekā nedodu kā tīkai rūpēs.

Un tai, veiđut kūpeigū dorbu, pīrvarūt atķērēibās breižus, jī ir kūpā ar sovīm dorbīm vīna izdāvumā, kūpā vēstulēs, aplīcīnūt vēlēpītās izsaceitū Zentas Maurījas dūmu, ka, nasaverīt nī uz kū, nūtykuse »no jauna ieāugšāna vienam otrā, arvien dīzāka pārtapšāna«.

● 24. novembrī (1887) Daugavpili apriņķa Kolupes pogosta Gadzānūs dzīmīs publicists, dzejnīks, goreigūs dorbu autors prelatā Stanislavā Vaikūs, miris 1961. godā 29. majā.

● 24. novembrī (1912) Ludzās apriņķa Pyldas pogosta Sondorūs dzīmīs publicists prīsters Rihards Mutulis, miris 1980. godā 14. jūli Karsfeldā, Bavarejā.

● 30. novembrī (1922) nūdybynōta, apsāvinojūt 8 bīdrībom, Latgolas laukāsaimniecības bidreibu savīcība, kura pastōvēja 13 godus.

Sastōdēja

V. TROJANOVSKIS

</

EDUARDS MATIĀNS, ZYNĀTNĀKS

LATGOLAS VITRAŽĀS**1. AR APDŪMU UN
NAATLAIDEIGU
RŪSEIBU**

Jau nu padūmu laikim cylvākam pīdōjov dažādais dzīves atteisteibas programmas, reformas, projektus. Parostī ū dokumenti un apjūmeigi, naintersanti un, golvonais, tūs napylda. Jo byutu pīldējuši, jau byutu pabejuši komunismā, pošlaik leiksmotūs Eiropas Savineibā.

Patīseibā tyvojamēs apolikapsei.

Trešajai agrarajai reformai laukūs pīrmō kōrta tikpat kai paveikta un daudzi asam nūnōkuši moznūdrūšnōtūs kōrtā. Pīmāram, 1996. godā Preiļu rajonā (LZA FS instītuta pētējums: S. Deivis u. c. »Sociali un ekonomiski apstōkli Latvejas laukūs« 1997. g. lpp. 92) tipisks videjais mōjsaimniecības patēriņs beja 7,6 lati mēnesi uz cylvāku voi 25,3 santimi dinā, videjais kūpejais īnōkums (tipat 77. lpp. 17. tabula) — 15 lati mēnesi uz vīnu videja vacuma cylvāku mōjsaimniecībā (jimā nav pensionaru un bārnū). Preiļu rajonā tīm, kas beidz skūlu, ir lūti mozispēju atrast dorbu un bezdorba leimis storp divdesmitgadnikim (vacuma grupa 20—29 godi) ir ipaši augsts, sasnādzūt 63%, bet kūpumā rajonā 55% (tipat 69. lpp. 11. tabula). Cylvāki izteik nu saražotā paleigaimniecībā. Nu mynātā pyrmais sacynōjums: trešo agrarā reforma veikta napōrdūmōti, vodūtis nu parteju, navys pilsoņu interesē. Útrs, na možok svareigs sacynōjums: šymā pīrbyves pūsmā asam bejuši kytrī dūmōšonā un bezsirdegi darbeibā, asam izpūstējuši uzbyuvātōs mechaniskōs darbneicas un tehnikai likam ryusēti pī mōju pāksim. Asam bezsirdegi pūstējuši sovu un sovu leidzcylvāku dorbu un tō rezultātā jau tyvōkūs trejus godus sagaidams krahs — tehnika byus nūlītota un jaunas igōdei nabus nāudas.

Nuteikūsā myusu daudzskaitleigo inteligece beja un jūprūjum ir nūvārōtā lūmā, nauzajam augstū atbīdeibas pīnōkumu par sovīm leidzcylvākim un sovu nūvodu, voi jū varbūt pīrjēmis nūlamteibas nūskānōjums, varbut slynkums nūvērtēt nūteikūšu, ispējams pīsoniskuma tryukums, nūteikūsais izsaucis tukšumu sirdi; var byut ari cyti imasli. Par sōm pārōdeibom septembri diskutējom Aglyunas bazilikas seminarā »Latgolas socials atteisteibas projekts«. Cinejami skūlōti cylvāki, gādu jyusu irūsimes ar publikacejom šymā laikroktā voi vēstules, bet

golvonais ir darbeibā. Pīnōcis pādejais laiks mūstis.

Lauki atsagrīž 19. godsymtā.

Nu Ekonomikas ministrejas ziņōjuma par Latvejas tautsaimniecības atteisteibu (Reiga, 1996. godā decembris, lpp. 20—22) un lauksaimniecības godā ziņōjuma izrīt, ka lauksaimniecības īkšemes goda kūpprodukts ir 75 miljoni latu. 1997. godā 11. aprēli konferecē Ulbrokā Zemkūpeibas ministrejas valets sekretars J. Lapše ziņōja, ka lauksaimniecību izdavumi 1997. godā pasalelynōs par 20,2 miljonim latu, tys ir, par 27% nu kūpprodukta, t. sk. nūdūklūs vīn par 7,2 milj. latu jeb par 9,6% nu kūpprodukta vērteibas. Vinā godā zemnīkam izdavumu palelynōjuma segšonai jōatdūd 1/3 nu sova kūpprodukta, tīs nūzeimej, ka 1997./98. godā tīks pabeigta lauksaimniecības likvidaceja. Vysu laiku vāldeibā ir ministri, kuri uzskota, ka zemnīkum »spīšona« padarēs jūs konkūrētspējeigus, ieīmūt Eiropā. Sovukōt profesors A. Boruks skaidroj, ka lauksaimniecība pyldā 4 svareigas vāstiskas funkcejas: nūdrūšnoj cylvākim dzīves vītu, uztur (sakūp) vīdi, aizsorgoj telpu, dūd dorba vītas. Tōpēc publiski vaicoju ministriūm un deputatiūm — lauksaimniecības likvidatorim: kai pēc lauksaimniecības nūlikvidēšonas tīks nūdrūšnōta Latvejas valets telpas aizsardzeiba? Varbut Latvejā vīn nūsorgōs Aizsardzeibas ministrejas štabisti, kas klimīt ministrejas Reigas nomu kambarūs?

Sagaidamī zaudējumi laukūs pōrsnīgs igytūs 20,2 milj., jo ir pījīmts lykums par zemes tēru un precei (zemei), kas nas zaudējumus, byus »svīstmaizes« cena. Šū zemi steidzameibas kōrtā nūpērks naudinīki — pošu, vysispējamok — cytzemu. Tōpēc pavysam atklōti jōautoj myusu lykumdevējam — LR Saeimai: voi jyusu lykumi atstōs zemnīkum bez zemes un jī atsagrīss 19. godsymtā kolpu kōrtā? Saida nūtykumu atteisteiba lauku cylvākim nav pījamama un kai nu tōs izavaireit — nōkamājōs vitrāžos.

2. VĪNĀTI LATVEJAI

Jauņokūs laiku vēsturē Latgola sovu pīdareibu Latvejai aplīcīnoja 1917. godā aprēla Rēzeknes kongresā, bet šai vīnōteibai vysūs laikūs pastōv atteisteibas kāvējumi — regionalās atšķireibas un efektīvās regionalās atteisteibas tryukums. Zemkūpeibas ministrs A. Rāviņš pamātōti lepōjas ar Jelgovas rajona sasnāgumim un nūrōda uz napīteikūšu Latgolas cylvāku

Ar Viļānu Lauksaimniecības izmēginōjumu stacejas direktora Leopolda Zundas pretimnōkšonu »Zemturam« rodusēs īspēja publicēt šōs vitrāžas.

saimīciskū aktivitati atpaliceibas nūvēršonā. Asu godu dasmytīm saleidzīnōjīs sovu rodu lūkā Latgolas un Zemgales īspējas, jo sīva maq tīši nu A. Rāviņa slavātōs Zemgales. Tī lauku cylvākam vysmoz 2—3 reizes lelōkas īspējas byut tureigam, kai latgalīšam. Tālāini izasokūt, šei atšķireiba vyslobōk radzama pyrms Jōnim: A. Rāviņa pīsē zōle leidz celim, bet Aglyunas molā — leidz pīteitem. Vysizteiksmei gōš ūs atšķireibas parōdējīs profesors Boruks grōmotā »Lauksaimniecības regionalā specializaceja un teritorialās izvītōjums Latvejā« (Reiga, 1996), nūskādīrōjīs: Zemgales saimniecībōs zemes ražōtspēja un realizātōs producejas vērteiba 2 reizes, bet nūsaceitō pēlīna — 8—9 reizes pōrsnādz videjū leimīni vāstī, Latgola zemes ražōtspēja ir 1,7 reizes zamōka, kai videjī vāstī, un pēlīnas vīta, dimžāl, golvonūkōrpi pi pošreizejom cenom, lauksaimniecības ražōšona ir narentabla (A. Boruks, 156.—163. lpp.)

Pyrmās sacynōjums: Latgolai vajadzeigi na tikai pamudynōjumi uz saimīcisku rūsibū, bet, golvonūkōr, Latvejas valets atbolsts šo regionā pōrbyvē tērga saimīkōšonas apstōklim. Videji Latvejā vīn idzeivōtōju ir 1 ha lauksaimniecīski izmontojamōs zemes, Vōcejā — ap 0,5, bet Latgola — tuvū 2 ha.

Latgolā ir 687,8 tyukstūši hektaru lauksaimniecībā izmontojamōs zemes, nu tīm 170,1 tyukst. hektaru jeb 25% nateikapsaimnīkotīm 517,7 tyukst. ha, kai pi asūšajom cenom un tagadejīs saimīkōšonas modelim rentabli varātu saimnīkot uz 50 tyukst. ha. Lai naatkōrētu trešo agrarās reformas klyudas, kod izveidojam seksaimniecības, sagrōvēm tehnikas parku un tod pāzinjōjam, kai tīs vīss dereigs lauku muzejam, bet kū dareit ar 90% Latgolas lauksaimniecības zemu?

Ūtrais sacynōjums: Latgola kōtrom deveņom nu desmit saimīcībōm napīcišami byutiski ražōšonas tehnoloģejas un ražōšonas virzīja pōrkortōjuvi, bet tīm vajadzeigi leidzēkli. Tikai atkār nu valets ilgtermīja regionalās politikas un atbolsta apjūma varēs nūteikti lītdērējīs pōrkortōjuvi vērziņus un apjūmus. Jo šo atbolsta nabyus, tod Latgolu turpynōs atslōt spējei lauku uzjēnēji un strōdōvaruvi strōdnīki, turpynōs «tukšūs telpu» pasaplānōšonōs. Jōarcerās, kai bleivi apdzīvītā pasaulē breivas telpas ilgstūši navarēs pastōvēt, saryukūt Latgolai, Latvejas vāstiskums byus nūpītī apdraudēt.

Nūbeiguma vītā: mes ceram, kai asam vīnōti Latvejai, bet šei vīnōteiba ari prosa igūlēit dorbu un leidzēkļus jōs nūdrūšnōšonai, te gaidama pavysam

konkreta reiceiba nu vāstīs ar materialu un lykumdūšonas atbolstu, bet nu Latgolas cylvākam — pōrdūmōts, kvalitatīvs, naatlaideigs dorbs sovā un nūvoda lobā.

3. LATGOLA DYUMŪS

Sovulaik apbreinōju Ukrainas un Krasnodaras pōrsteidzūšu zemes

Pošlaik ekonomiskō atteisteibas (rūseibas) aktivizēšanas programma pīdōvoj 17 projektu pīkšlykumus ar kūpeigū goda ījāmumu 175,8 mil. latu un 43350 dorba vītom. Dažu pīkšlykumu eistīnōšona sōkusēs, ar cytīm — piļneigs klusums (naīintereseiteiba).

Par veiksmeigōkīm izarōdējuši pīci projektu pīkšlykumi:

	sagaidamō ījāmumu summa Ls milj. godā	jaunas dorba vītas 10000
— breivōs ekonomiskōs zonas izveidōšona		
— cukurbīšu audzēšona Jākubpiļs	2,6	1600
cukra fabrikas apkortnē	1,6	500
— eļļas lynn audzēšona un pōrstrōde 4500 ha	0,8	200
— kūkūglu ražōšona	0,8	400
— lupinas audzēšona proteina lūpkūpeibā	11,8	12700
Kūpā		

augleibu un rūdinīšu solmu dadzīnōšonas vērīneigumu, tagad izbreinā vāroju paneikuš Latgolas zemnīkum, dadzīnōjūt solmus sovā možajā, varātu saceit, mozražēgajā nūkultōs labēibas lauceņā. Solmi nav vajadzeigi, jo fermāi nūplāsts jumts, lūpi nūdūti gaļas kombinātā un solmi traucēklis vin ir.

Šīmūs dagūsājus solmu dyumūs un smōrda protā nōk daži skaitli. Lai videji kotrs Latgolas idzeivōtōjs mōjsaimniecībā izlītōtu krizes iztykas minīmumu (dažādū olūtūs šys skaitlis ir byutiski atšķireigs, mes asom pījāmuši stypri pītēcīgu summū Ls 40 mēnesi), tod olgōs pitryukst Ls 40—60 milj. godā, kai šū naudeju Latgolas cylvāki līkytu macejūs, ijjāmumi ražōšonā un pakolpōjumūs jōpālejīnoj par Ls 220—280 milj. godā voi par 8—9% nu Latvejās īkšemes kūpprodukta. Lai šaidus rōdeitōjus sasnāgtu, Latgola jōkortōj 60...80 tyukstūšas rentablas dorba vītas. Jamū vārā, kai vāstī it kai sasnāgts īkšemes kūpprodukta pīaugums par 1,3% godā, tod, jaunūt nūtykumim (ražōšonā, pakolpōjumā) atsateistēt leidzīnējā gorā, dzīves uzlobzōjumi Latgola varātu klyut vārā jamāmi pēc 20—30 godim.

Pyrmās sacynōjums: lai jutami uzlobzōtūs, pošsaprūtams, vyspyrms strōdōvaruvi un strōdōgrībūšu idzeivōtōju dzīves kvalitate, jōzīstrōdoj saimīkōšonas modeļprojekti, aktīvōkum un varūšķīm jōsačer pi tūs realizēšonā, šī užjēmēji jōnūdrūšnoj ar mērka normalkreditim.

Par mērka kreditu uzskotam konkretam mērķam pīskērūt un ar bankas kontroli nūdrūšnōtu jō izlītōšonā tikai parādzātām mērķam. Par normālkreditu uzskotom tāidu, kurām 2—6% godā liikme un atmoksas termīš 2—30 godi, atkārēbā nu igūlējuma veida.

MESIJAS GAIDĒŠONA

Jo mes bībeli laseitu tautsaimniecības redzējumā, tod tī ir šāida fabula: Izraela tautai klojas gryuši un tei lūti gāda mesiju. Mesija atnōk un jī galīvādāmi sveic (ipās Pyupulsātīnē), tod Mesija aicinoj pošim zvejot zīvis un kūpt dōrzus, tod... tod Mesiju pīkāl krīstā. Myusdiņōs Latvejā daudzi gāda Eiropas Savineibas naudas maiši, daži pat, kai ministru leimīni, sūla symtu miljoni ekiju asom jau sagatavōtūs nūsyuteionai.

Ūtrais sacynōjums: myusuprōt, valdeibai jōpisadola ar konkretu darbeibā — ir napīcišams pījīt lykumū (profesors E. Grinovska pīkšlykums):

— zemnīku īnōkumu aizsardzeibā, t. sk., kompensacejā lauksaimniecības ražōjumā nu inflacejas;

— Latvejas bankai mainēti nūsacejūtās par lauku kredita drūšumu;

— godūs jaunūs lauku cylvākus nūdrūšnōt ar pašnūdarbīteibas kreditu,

— 80% apmārā finansēt lauksaimniecībās zemu apmēžōšonā, tehnikas ringu un mašīnu, traktoru staceju organizēšonā, meliorātūs zemu uzturēšonā;

— izstrōdōt kūpprojektus zemnīkumā ar Rēzeknes pīnā konservu kombinatu, Preiļu sīra fabriku, Daugavpīls gaļas kombinatu.

Trešās sacynōjums: pi lobvēleigas nūtykumū atteisteibas šādu modelprojektu un lykumu iīvīšonā varātu sōktis 1999. godā.

Nūbeiguma vītā: uzpyuss spyrgtōks vējejēji un jo jyusim nūtykumū skaudrumā, kyutrumā voi ari alkoholā nabu aizamīglōjis skots, Latgolas azarā atspulgā varēsit iraudzēt gon boltūs bārzus, gon smaidūšus cylvākus. *Turpmāk beigas.*

**TEDIS
RAZIMIRS**

Muns golvonais trumpis par lobu bibliotekai beja īspēja kota catürkšā nūslāgumā remontdorbu nūdūšonas-pījīšonas procedura sareikētītī sūmu pērtī pi bogoteigi klopta golda, par pīrēšonās pīkīm nimoz narunojūt.

Par tāidu īspēju maq sovukōrt jōpasateic ilgstūšai sadarbeibai ar lelas saimīcības direktori, myus nūvodoniku Kazimiru, vystalanteigōkūnu naudeitōjā, ar kaidim vien kristōjušis celi. Kota tīkšonās ar jū maq beja svātki. Pījītīs tyku, drūši vien taipat kai cyti — uz minuti nūteiktā laikā, uzgaidamā telpā bez sekretares nikod nabeja cytu cylvāku. Izjamūt reizi, kod nu Kūrzmēses īsamādējīs braucējs meklēja tīkšonās ar direktori. Sasagadējōs, kā tōlū gostu pazynu, jam par lobu saeīsynōju sovu pījīšonāi paradzātū laikā.

Kazimirs vīnmār panōcēs pretim, uzmundrinūši sveicīšam paspīde rūku, iījāmē sovu »dīnātā vītu«, apmaklātōju nūsādyōjā ipret

SÖKUSĒS TĪSAS PRĀVA pret apsudzītām bankas »Balteja« kapitāla izsaimnīkšonā un kas tikai nanūteik jau pošā sōkumā! Vyspyrms teik apspīsta koč mozokō tīsas prāvas kritika, kuru veikli nūsauc par tīsnešu īspaidošonu. Kas ir tīs cylvāks, kuras devīs tīsnešim nūrōdējumus lītas izskateišonai? Voi tei ir premjera un tīslītu ministra atklōta kritika par jau nūtykušū sēdi, bet voi tīsneši nabeja jau atteiceigī īspaidotāri pyrms? Vysi klusej, jo uzbrukums ir lobokais aizstōvēšonās pajēmīns — apmāram tai, kai tīs Lelvōcejai beja 1941. goda 22. junī. Tīsneši tok naatkareigi lykumu sorgi, nūkaidas volūdas naspēj jūs īspaidot. Jo tīs vēl nav pītekuši, tod tīs jōreikoj konklavā, kai Vatikanā, aiz aizmyrātām sinom un durovom.

Kū gon tauta var sagadeit nu tīsnešim — izbejušim komunistu partējas bīdrim, kuri ogrōk pazemeigi kolpoju Padūmu Savineibai un jōs vadeitajai okupacejas varai Latvēja? Leidz šam jī nīvīns nav pat atsavainojuši Latvējas tauti, ka, pyldūt svečas varas pavēles, tīsōja tai sauktūs disidentus — Latvējas patriots. Tūlaik jī slēpēs aiz KP bīdra kartes vysuvareneibas, kāds aizsags sorgoj tagad? Voi na tīs pats, bet tikai slēpeneibā? Vysi izbejuši partejnīki vairōk voi možok paleidzeja okupacejas varai izvest dzeivē genocīdu pret tātu un nyu gūdeigim cylvākim ar tādim nūdevējim nav pa celām, kai saceits ANO lykumūs: nūzidzeibai pret cilvēcību nūlguma nav un nabyus. Cikom vin vysi izbejuši KP bīdrī nabuys iztīsōti Tātu trybunās leidzeigi kai Nirbergā, jī navar ijmīt nikaidus omotus vāsts voi sabīdriskā dorbā.

Laikam taisneiba LR Satiksmes ministram V. Krištopānu kungam, ka »...muļku zemē navarēs dzeivōt... Nūsaukt vāsti par »muļku zemi«, kurā dzeivoj ari jys, byudams ministrs, vajag pamateigu drūsmi un styru atbolstu aiz mugoras. Par tū jys vāreja

pa zūbu golam it kai atsavaino tautai un dzeivōt tōlōk, ka itiņ nīkas nabytu nūticis...

Nā, ministra kungs, ir nūticis kas napiradzīts — jyus samynot na tikai sovu un partejas prestižu, bet paza-mynōjot vysu Latvējas tautu, vysas vāsts gūdu. Tōlōk it nav kur! Žāl partejas, kurai tāids bīdris.

Tātai nav vīnolga par tādu nūmal-nōjumu, taipat kai pret »myuža tīsnešim« un jūs izdareibom lykuma vīrdā. Par kādu tīsu prestižu lai te runojam, jo tīsnešim nav sova

V. BARKĀNS, OGRĒ

Dīvs atpestej nu nagūžim!

gūdaprōta, bet ryup vīneigi olga nu valsts kases.

Kotman irēdnām gūdaprōts jōpasavuica nu tīm varūnim, kuri Pyrmajā un Utrājā pasauļa kārā atdeve dzēiveibas par Latvēju un naprasēja, kādu olgu par tū sajims. Vyspyrms jōjī gūdeigam dorbam, tod var praseit olgu, jo tai nasareikōs irēdnī (zemnīki un strōdnīki tai reikojs), tod nav vērts, ka tāda vālsta pastōv.

Pōrmēreiga centeiba aptymsoj prōtu, acimradzīt, nyu ir dareišona ar tādim lykumim, kurus var saprast, kai kotrām pateik un kotrām — pa sovam. Leigumu un testamentu tīseibas sameitas dublūs, pīmāram, šōs vosoras leigumi ar zemnīkiem par gryudu pērsonu.

Ir vīnkōrši pasaceit: tīsneši naatkareigi. Nupat iti naatkareigi pīrōdēja, ka var atsalaut kū vin grib, bet voi ar tū kolpoj sovai vālstei un tōs tāta? Tikai pyldūt jūs lykumus, var runōt par naatkareibu zynomōs rūbēžos, bet na par vysatauteibū. Naatkareigs cylvāks napasaļaus ni lobajam, ni jaunajam, tīsu izspriss pēc sovas sīrdsapziņas. Nadreikst pasaklaut ari vairōkumi gribai, jo tei ir pretrūnā ar lykumim. Kur palīk vēl

senejais pījāmums, ka tautas bolss ir Dīva bolss?

Attaisnōtō Haritonova līta jau aprokta kūpā ar tautas protesta saucīnim, bankas »Balteja« apzadzēju litai vēl tikai kopu rūk. Cik zynoms, nūaudas nūgūldeitōjim jīmā pagaisa ap 206 miljonim latu. Naticit, ka šū summu bankas kungi — prezidenti un cytas vodūs personas — varēja izjīmīt nūaudas zeimēs un tōlōk globōt »zečē« — nīvina banka tādu summu uz rūkom navar izsnīgt un naizsnādz. Šī miljoni dažādūs laikūs ar

vārīk, bet na BB. Nu šōs bankas apsuleitīm 80% peļnas tī 16% ir nīks vin un kreditorim pīsanōk bez vīrda runas. Īdzeivōtōju bankai »Baltija« uzītātā nauda nav sadaguse voi kai cytaidi pazuduse, jei it aprītē un dora sovu doromū, kai ikvīnas bankas nauda — nas pelju saimnikam.

Dzērdāts, ka BB nu aizdūtōs naudas atgivuse 7,5 miljonis latu, leidz šam porōdnīkam atmoksōjuse 1 miljonu, kur palykuši pōrejī? Par kū likvidators vyclynojās tū dareit? Otkon nateira li...

Reiz beja un izbeja bankas »Balteja« mahinacejas un pōrgōja »klusa nāda« ryugšonā, sekōja Albanejas banku »piramidas« likvidaceja — tymā albaņu tāta, cik zynu, nūlaupeiti ap 2 miljardi dolaru — miljonam albaņu tīs ir pāzudynūss skaitlis. »Piramida« beja īsaisteita augsti stōvūša »kasta«, tāta vairs klusī naryuga, temperamenteigī cylvāki uzstāja, un lai jīm aizspīstu muti, nu ūrpuses vīss tyka organizēti vadeits, ar steigu syuteita »humanō paleidzeiba« itālu karaveiru apsardzeibā un pīnōce laikā, lai »piramidas« organizātōjus paglobītu tāta svātajom dūsmom. Iztyku tāta sagōdoja pate sev, itālu karaveiri »nūsorgōja mīru«. Kū var isōkt miljoni dūsmas pret miljardu kapitala pasaūlē, bet ari Albanejā vīss vēl nav gōla.

Nikas nav apklausis ari Latvējā, tikai sabrukuse uzītēiba bankom un leidz ar tū ari vālstei, vīsai pasaūla naudas sistēmai. Tīs ir sōkums un brīsmēgōks par vysim banku krahim. Lyuk, pi kō nūvād bezprōteiga peļnas ikōre ar nasamēreigi augstīm procēntim. Ilgus godus īauds izdēivōja bez bankom, itīm elnes istōdējumim. Sena un vaca patītēiba: tāta bez bankas iztikt var, bet banka bez jōs — nā, bez tāta uzītēibas navar pastōvēt ni dīnu. Pasauļa vēsturē jau na reizi sabrukūšas dažādās naudas sistēmas vīna pēc ūtras, kāds breinums, ka tai

var atsagadeit ari ar tagadejū pasaūla monetārū sistēmu, uz tu vad tērgōšonōs un krōpšonōs ar papeirīm (akejom), kai vyss, kas dybīnōts ar viļteibas un spāka varu. Agri voi vēli spīsts aizit nu vēstures skotuves — tei nav muna izdūma, par tū jau na reizi breidynōjuši slovoni ekonomisti un daudz vuiceiti finansisti. Jo ogrōk bankas teišam snēdze paleidzeibū tātsaimnīceibai un ar tū ari sev pīlēja leidzvērtēigu īnōkumu, to myusdinōs izaveidōjušōs par vīsīnēseigōkīm veikalym, nasaverūt uz tū, ka, grōbūt naudu, izjauc tātsaimnīceibū — golvonū pamatu zam sovom kōjom.

Kai var dorbōtīs tik savteiga ekonomika, kurā zemnīks par sovīm ražojumim sajam tik niceigu atolgoju mu pēc mēnešim voi godim. Par gādeišonu jō nauda nanūpelej pat procenta symtdālu, tūtis bankas, nikō nadorūt, vin naudu skaitūt, jau ūtra dinā pēc aizdavuma izraksteišonās sev plusoj nāsamēreigū īnōkumus? Bez dorba un pīlēja radeitā vērtēibai ir nūlles cena. Un kas tī par ekonomistim, kuri naprūt gūdeigi saimnīkōt. Ari strōpes par nūkavātām mōksōjīm vīss istōdēs ir napelneita nauda, kas tikai palelynoj inflaceju. Sūda naudu procentu sistēma ir jōpīlnveidoj, lai bytu mērkīceiga un lītdereiga, bez jaunuma sekom.

Par tātsaimnīceibū traucejūšu faktori pīauguse ari privatizācēja, par tātās lobīlojeibū irūbejojū, pretēdabisku darbeibū. Nupat jau vīss byus tīkpat kai privatizāts (tautas acīs — speciāli nacionālizāts), vēl atlik tam pakļaut kulturu, volūdu un vīss sīvītes. Voi te nav apzīnōta vāsts tātāsaimnīceibās graušona?

Nu klydom cylvāki mōcōs, voi šūreiz ari kāds byus kū ilogōjis? Vīss pretēdabiskais izneikst, kai atnōcīs, tai ari izšķēst pīs sovā sūlā. Tīcīt man: tāta pošā atrass sovu tāsnī ceļu nu šō pūsta, tikai cik dōrgī tīs var mōksōt ar nūdeveibū un naliteibū.

GODA NŪSLĀGUMĀ

»Zemtura« redkolegejās lūceklis, bet nūkamājā godā mōkslā vīcījumu nūdājās vādeitōjs un atbīdeigais konsultants Pīters Gleizdāns nōk kļāja ar draudzeigūs šāržu kaskādi. Kai pyrmū »uperī« šīmā sarokstā izavēlējis izdevēju Otonu Rancānu. Dorbu turpīoj un byus jaunas publikācējas.

ELVĪRA ANDŽĀNE (REIGA)

TĪ DZIMTINE

MUNA

*Latgola muna,
Muna azaru zeme.
Dzymtaja pūse
Maču cīms,
Pi tevis es steidzīs
Nakts sapynu laikā.
Pi tevis es asu
Sovu dūmu ceļūs.
Tī mañ ūupeleits kōrts,
Tī bērneibas sapni.
Tī līni zīd zylī,
Tī meži šalc zaļi.
Tī rudzi brīst zaltā,
Tī azari dzili.
Tī māmeņa muna,
Tī munas saknes
Un dzimtine muna.*

1997.

TAUTAS DZĪSMIS MOTĪVA

*Moza muna Latgaleite,
Bet gūdam turējōs.
Ar tū tukšū kabateņu
Festivalus sareikōja.
Mozs tys muns nūvodenēš,
Bet raženi sadzīdōja:
Rēzeknīši, ludzōnīši
Latgaleiti apdzīdōja.
Skaistys bej munys nūvadenēš
Par vīsim i nūvodim:
Pļovōs krōšņas pučes zīd,
Aazarū speid sudrabēnēš.
Latgaleite azarzeme,
Mōla kolnūs īstyguse;
Skuju mežu izrūtōta,
Mozu strautu izsteigōta.
Ai, Latgola, Latgaleite,
Tovu lelū bogōteibū:
Kolni, lejas, zaļi meži,
Zylu līnu teirumeni!*

OSKARS SEIKSTS

VLADISLAVS LUOCIS. GAIDŪT BRUOLI

»LEGENDA PI TAUTAS VĒSTURES«

»VĒSTURES PI LĪTAS?«

LATGAĻU LITERATURAS RAŽEIGĀKĪ GODI

ILONA SALCEVIĀ:

»LEGENDA PI TAUTAS VĒSTURES«

»VĒSTURES PI LĪTAS?«

Jezups ZEĻONKA, profesors

»Vēsture okupacejas laikā Latgola ītīlpa Latvējas generalkomisariātā, un skaitējōs atsevišķs komisariātā.

Storp cytīm irēdnām te dorbōjōs kulturas lītu komisars Dr. Vickbergs. Jys beja Baltejas vīcītis, Reigā studējis, labi pazyna vītejūs apstōkļus, un jys beja cylvāks, kuram natryuka ni izpratnes, ni tolerāncēs latgalīšu kulturas vaicījumūs. Pi jō tod ari grīzēs Vladislavs Lōcs ar lyugumu atļaut īspīst grōmotas un periodiku latgalu rokstu volūdā. Te jys sajēme atbolstu un pretimnōkšonu, bet daudz skēršļu lyka cyti irēdnām.

Pīzeime: 1998. godā, tātā, piās 55 nu latgalīšu literatūras ražeigākī godā. Jā, varēja ari nabut, jo na cyukas šķipki — tīs tod ari izglōbe latgalīšu literatūru. Īrūsynu »Zemtura« laseitōjus čertis pi jubilejas hrestomeitās sastōdēšonās, izrokstūt nu šōs literatūras eisus gabaleņus, kurus izdūt ar pīzeimi, sasaistūt tū ar myusu laikim.

Jezups ZEĻONKA, profesors

storp skaitinīku i tekstu, storp tekstu i tekstualū metarealitātē. A varūnu sarunu metavolūda pasnāgta kai pyrmaileigais, itū metavolūda determinejūšais teksts, nu tuo itēi absurdisma i labirintisks nadasnādzmeibys sajyuta, kas pavoda skaitinīku vīsu dramu, pi juos pat na cišķu to dajuyksi. Tīs ir nadajaucejās absurdurs, atskireibā nu tuo pošā Beketa. Luoča varūni ir dūmuotka tukšīm, vīdim, autors nastuosta, kū jī dūmoj, kū jyut (dajuykis jau, ka ir sovājuok — autors vīsīnīski buožās varūnu vīdīspasauli, tīs ir, trešuo persona pi sevis runoj, dūmuotka jei bytu pyrmo, ari, lai pyrmo persona runuotu dūmuotka trešuo, dora vin Hemingvejs i Kamī »Svešinīkā«). Personaži Luočam astuosta poši sevi, repro-

ducejūt sovu tukšīmu (absurdu lūks) — tai rūnās itī formalī butaforiski dialogi.

Pīlus itam — dorbs to, juodūmoj, beja pozitīviski idūmuot — īceris i rezūtāta naadekvātums, vēl vīns absurdisks moments.

Teksta groteskais invariantums — pyrmo absurditātēs (voi dekonstruktīvībās) zeime (psihologiski itēi agresīvību bezjiedzeiba roda grīnumu, depresīvitatī, taedium tekstī voi atbīdīs agresēju).

Teatralūm sajyuta napamat. Augusts, Ilža, Karuse, Alpons — jī vīsi ir aktīri (personaži) zyna, vīsmoz ir tāda sajyuta, sovu teatralismu i absurdu. Taišī diej tuo jī nav īstīvību teatralā absurda, kai tīs ir Beketa lugos. Diej tuo jī kustīs kai sapeiti, dūmuotim ka sakauļiejuši, i itēi absurditate i daudz gryuteiguoka i tāpīnojūšuoka. Satīceiba ar zynuoti absurdiskajom dramom apleidīzīnā tāda kai dzēivei ar teatri. Tei ir zemīs gryuta, palāka, napanasama bezjiedzeiba. Kai tūpys suopis pluonumūs nu dānādiska (kai itīm zemnīkī) dorba. Dubults absurdums — attīceibā pret realitāti (saceisim realismiski — dramys objektu) i pret pošu dramu (»metarealitātē«). Beketa lugu varūnum itēi pādejē lase kreit sacyn, jī koč teatralā absurda (voi absurdā teatralumā) nav absurdī.

miski (lobuokā gadīnī tīs varātu byut patups, plōksnī, invarianti supershetmatiski lapidarais naturalisms, bet tīs ir tāpat kai pušleidzīnā gluozī nūsaukt par pušleidzīnā pīlīnu).

Realā par tū, kā aktīri (personaži) zyna, vīsmoz ir tāda sajyuta, sovu teatralismu i absurdu. Taišī diej tuo jī nav īstīvību teatralā absurda, kai dzēivei ar teatri. Tei ir zemīs gryuta, palāka, napanasama bezjiedzeiba. Kai tūpys suopis pluonumūs nu dānādiska (kai itīm zemnīkī) dorba. Dubults absurdums — attīceibā pret realitāti (saceisim realismiski — dramys objektu) i pret pošu dramu (»metarealitātē«). Beketa lugu varūnum itēi pādejē lase kreit sacyn, jī koč teatralā absurda (voi absurdā teatralumā) nav absurdī.

Datorsalykums Līvia Kalvāne, datormaketeišona — Solveiga Sarkane. Izdevēja nūrēkinu konts Latvijas Unibankas Preiļu nūdalā Nr. 468425, kods 310101900. Izdevēja adrese: A. Upīša iā 3-49, Preiļi LV-5301, tōlērūns 8-253-21516. 1. iāspīdūksne.

Datorsalykums Līvia Kalvāne, datormaketeišona — Solveiga Sarkane. Izdevēja nūrēkinu konts Latvijas Unibankas Preiļu nūdalā Nr. 468425, kods 310101900. Izdevēja adrese: A. Upīša iā 3-49, Preiļi LV-5301, tōlērūns 8